

Informe de Conjuntura

Barcelona, setembre de 2018

Foment
del Treball Nacional

Via Laietana, 32 · 08003 Barcelona
T. 934 841 200 · F. 934 841 230
foment@foment.com · www.foment.com

Més informació:
Salvador Guillermo (sguillermo@foment.com)
Karina Azar (kazar@foment.com)
Departament d'Economia

TAULA DE CONTINGUT

RESUM EXECUTIU	3
ENTORN INTERNACIONAL	6
DEMANDA I ACTIVITAT	10
ESTALVI, RIQUESA I SALARIS: ELS SEUS EFECTES SOBRE EL CONSUM.....	14
MERCAT DE TREBALL.....	16
PREUS I FINANÇAMENT.....	19
SECTOR PÚBLIC.....	22
REFORMES ESTRUCTURALS: LES PENSIONS.....	27
SECTOR EXTERIOR	32

RESUM EXECUTIU

- La segona meitat del 2018 ve pautaada per un context internacional de major incertesa, amb una lleugera moderació de l'economia europea en la primera part de l'any.
- L'escenari comercial mundial i els mercats financers internacionals, molt determinats per la política dels EUA (comercial, monetària, fiscal), continua sent font de grans incerteses, amb importants repercussions en les economies emergents, i amb més o menys immediatesa, en funció dels seus respectius desequilibris macroeconòmics.
- No cal oblidar altres fonts de tensions més pròpies a l'àmbit europeu, a saber, les negociacions del *Brexit* o la situació política a Itàlia, sumat a l'esgotament d'alguns dels vents de cua que tant van propiciar la recuperació econòmica a la regió, com l'increment del preu del petroli i les seves repercussions en l'evolució dels preus.
- A Espanya i Catalunya, s'ha registrat una certa moderació del creixement del PIB en el segon trimestre, però que encara es manté per sobre dels guarismes de la resta d'economies europees. Destaca, això sí, el menor impuls del consum privat en oposició a la inversió, i la contribució negativa del sector exterior al creixement de l'economia. En aquest sentit, l'evolució dels indicadors més recents és mixta, amb una pèrdua d'impuls en l'afiliació, les vendes dels comerços, la confiança del consumidor, la producció industrial, les exportacions o l'arribada de turistes internacionals.
- En aquest sentit ha de destacar-se aquesta accentuada caiguda del consum en el segon trimestre, de sis desenes a Espanya i de vuit desenes a Catalunya, en un context en el qual la taxa d'estalvi familiar ja es troba en mínims històrics. Addicionalment hi ha un efecte riquesa negatiu, especialment per la evolució de les cotitzacions borsàries, que frenessin el consum, i on la seva evolució ve més explicada per la creació d'ocupació que s'està suavitzant, que no pels increments salarials, que mostren un menor grau de correlació amb el consum. En aquest context de ralentització en el cicle econòmic, ha de prioritzar-se la generació d'ocupació, especialment cap a les persones que es troben en situació d'atur de llarga durada.

- Els preus ja apareixen a Espanya amb valors per sobre del 2%, amb diferencial positiu amb Europa; encara que obeeix a factors erràtics, com l'energia i els productes alimentosos no elaborats. La inflació subjacent és del 0,8%. En aquest sentit han d'evitar-se mesurades de política fiscal que incideixin amb l'elevació de preus en un context d'inflació més elevada, a causa de factors conjunturals, que puguin induir a l'efecte de segona ronda o volta. La prudència, davant aquesta situació ha de ser màxima, per evitar expectatives de preus més elevades.
- En aquest entorn de majors incerteses i amb un consens quant a un creixement del PIB més moderat a Espanya, cal recordar la importància de mantenir el compromís amb la senda d'estabilitat dels comptes públics, sense oblidar la implementació de reformes estructurals, com la del sistema de pensions que s'analitza en un apartat especial en el present informe.
- En aquest sentit, les diverses propostes anunciades sobre l'elevació d'impostos no es consideren oportunes, doncs la recaptació del 2017 i la que portem fins a juliol mostra valors destacats, que davant un context de desacceleració i d'inflació per sobre de l'objectiu, no degui adoptar-se mesures discrecionals en aquests àmbits fiscals, havent de contenir-se el dèficit públic mitjançant una gestió més eficaç de la despesa, ja que els ingressos mostren creixements destacats. No resulta justificat que sempre, en bonança o en crisi, sigui el millor moment per pujar impostos.
- Les dades de compliment de dèficit públic per 2018 no són positius, encara que es redueixi el seu nivell, doncs hi ha mesures de despesa amb efectes retroactius en els PGE2018, que impulsaran el mateix, i reduiran substancialment la millora de l'evolució del dèficit en el primer semestre de 2018, ja coneguda, que passa a ser de l'1,86% del PIB per al conjunt de les administracions. Aquesta millora del dèficit en el primer semestre ve explicada per la millora dels impostos (+6,6%) i per un creixement de la despesa pública, superior al PIB, del 3,7%.
- També es realitza un focus sobre les pensions en el qual de forma descriptiva s'analitza, a partir dels principals informes, la seva salut financera que es veu afligida per l'envelliment de la població, que tibarà el sistema, si no s'adopten reformes o aquestes s'ajornen, per la qual cosa novament es reitera la necessitat de consens per garantir el sistema públic de pensions, que constitueix un pilar bàsic per al nostre Estat de Benestar, conjuntament amb l'educació i la sanitat, més enllà de millores en un any o exercici concret, que dificultin la seva viabilitat a llarg termini. D'aquí, que s'entengui que mesures amb un impacte pressupostari rellevant (en valors actuals) hagin d'adoptar-se per majories àmplies. En aquest sentit, ha de recordar-se que el nostre sistema de pensions resulta substancialment més generós, en termes relatius, que la que taxa de substitució és del 82%, enfront del 41% de la mitjana de l'OCDE, és a dir, el doble.

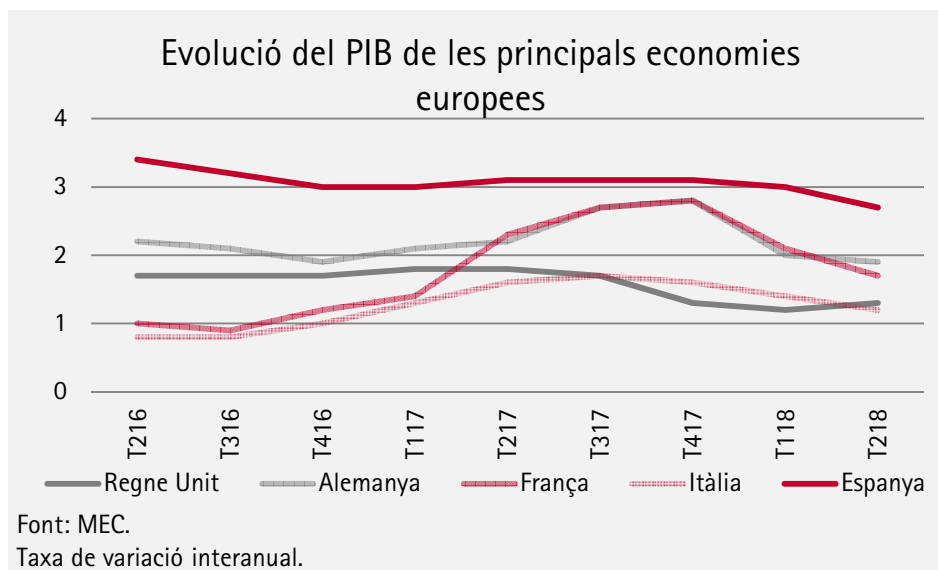
- Finalment, el sector exterior mostra símptomes clars de menor activitat en el 2018, amb taxes de creixement de l'exportació del 2,9%, tant a Espanya com a Catalunya, enfront de creixements lleugerament major en altres països europeus, sent del 4,2% a la zona euro, a diferència d'altres anys, en els quals les exportacions espanyoles i catalanes mostraven creixement potent i diferencial positiu enfront d'Europa. Així mateix les importacions de béns han mostrat un creixement destacat, del 6,3% a Catalunya i del 5,0% a Espanya en el primer semestre de 2018. Això ha acrescut el dèficit comercial en 31,5% a Espanya, on el saldo no energètic ha passat d'un superàvit de 262 milions en el primer semestre de 2017 a un dèficit de 2.348 milions d'euros.

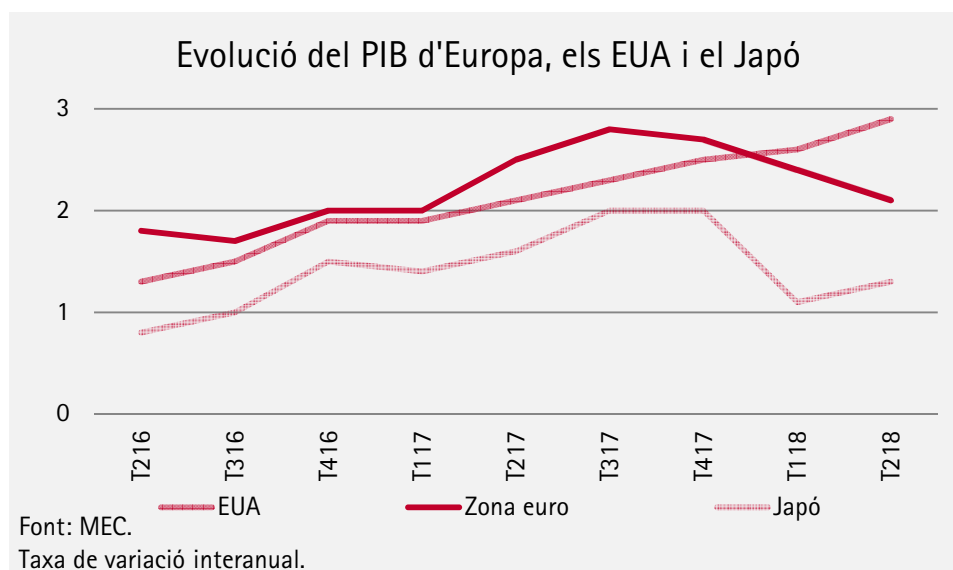
ENTORN INTERNACIONAL

El creixement del PIB, tant a la zona euro com en la Unió Europea, es va mantenir en el 0,4% intertrimestral durant el segon trimestre de l'any. Respecte al mateix període de l'any passat, el creixement va ser de 2,1% en ambdues regions.

D'aquesta forma, a Alemanya, el creixement de l'economia es va accelerar una desena fins al 0,5%. El Regne Unit, per la seva banda, va pujar dues desenes la seva taxa de creixement, en créixer un 0,4%. A França es va mantenir en el 0,2% i a Itàlia va passar del 0,3% al 0,2%. Cal assenyalar, que en un context internacional de major incertesa, certs populismes que facin front a la Unió Europea o l'euro, per exemple, com va ocórrer amb el nou govern italià que va assumir a finalitats de maig, tenen els seus costos en l'economia que acaben reflectint-se als mercats financers a través de la prima de risc que, en el cas d'Itàlia, va passar de l'ordre dels 130 pb a l'inici de l'any, als 269 pb a l'agost.

Pel que fa a altres economies fora de l'entorn europeu, cal assenyalar, que el PIB dels EUA va registrar un significatiu impuls, en augmentar un 1,0% en comparació al 0,5% del primer trimestre de 2018. Per la seva banda, l'economia japonesa també va tenir un fort repunt en el segon trimestre, en créixer un 0,7%, enfront de la contracció de 0,2% del primer trimestre.

La Xina, per la seva banda, va mantenir el seu creixement en el 6,8% interanual. La resta d'economies emergents manté el dinamisme –l'Índia– o es recupera de períodes de recessió –el Brasil o Rússia– impulsades per l'alça del preu de les matèries primeres i, en molts casos, per gaudir d'economies més sanejades des d'una perspectiva macroeconòmica. L'Argentina i Turquia –dues economies amb importants vulnerabilitats macroeconòmiques– han sofert una forta depreciació de les seves monedes en el que va de l'any. El tipus de canvi respecte al dòlar es troba en mínims històrics, una situació que provoca gran incertesa als mercats financers internacionals a causa de l'alt grau d'endeutament en dòlars d'aquestes economies, així com de l'elevat dèficit per compte corrent.

7

ECONOMIES EMERGENTS: SALDO COMPTE CORRENT			
% del PIB	2016	2017	2018
Argentina	-2,7	-4,8	-5,1
Brasil	-1,3	-0,5	-1,6
Índia	-0,7	-2,0	-2,3
Rússia	2,0	2,6	4,5
Sud Àfrica	-3,3	-2,3	-2,9
Turquia	-3,8	-5,5	-5,4

Font: FMI.

Quant a la política monetària, es manté la divergència entre els EUA i la zona euro. Així, la Reserva Federal va augmentar els tipus d'interès de referència al juny (+25 pb, fins a 1,75%-2,00%), i s'esperen altres cinc pujades fins a fi de 2019. Tot això en un context d'augment de la inflació (+2,4%, subjacent) i de taxes d'atur en mínims històrics (+3,9%). El BCE va comunicar la fi del programa de compres d'actius per a desembre d'aquest any i el manteniment dels tipus d'interès de referència fins a setembre de 2019, almenys. D'altra banda, les autoritats monetàries de moltes economies emergents han pujat els tipus de referència com a resposta a moviments als mercats de divises i de capitals.

En la seva actualització de previsions del mes juliol, l'FMI projecta un creixement mundial de 3,9% per aquest any i el proper, mantenint les projeccions igual que en el mes d'abril. No obstant això, l'organisme assenyala que l'expansió econòmica mundial, que ja porta gairebé dos anys, no és tan uniforme i que els riscos s'han anat aguditzant. El creixement de les economies avançades es projecta en 2,4% en 2018 i 2,2% en 2019, i el de les economies emergents de 4,9% i 5,1%, respectivament. El creixement als EUA es preveu potent, de 2,9% en 2018 i de 2,7% en 2019, tant per la demanda privada com per l'estímul fiscal. A la zona euro, l'FMI destaca la revisió a la baixa del creixement de les economies d'Alemanya i França, després d'una major moderació en el primer trimestre de l'any a la prevista, més l'empitjorament de les condicions financeres per a Itàlia per la incertesa política. Així mateix l'activitat es va contreure en el primer trimestre a Japó, per la qual cosa es preveu un creixement de l'1,0% en 2018.

Segons l'FMI, als EUA l'ímpetu a curt termini s'està afermant i certes economies exportadores de petroli han millorat, mentre que el creixement ha estat revisat a la baixa per a Japó, Regne Unit i la zona euro per algunes sorpreses negatives per a l'activitat en el primer trimestre de l'any. A més, s'han corregit a la baixa les projeccions per a l' Argentina, el Brasil i l'Índia. En aquest sentit, ha influït la combinació de factors com de l'augment del preu del petroli, l'increment de les rendibilitats als EUA, la reacció dels mercats davant les incerteses polítiques, l'encariment del finançament i la depreciació de les monedes en algunes economies emergents.

D'altra banda, destaca com un dels riscos negatius més rellevants, l'escalada de tensions comercials a partir dels augments d'aranzels als EUA i les represàlies dels països afectats. Això podria perjudicar la recuperació i empitjorar les perspectives de creixement a mitjà termini *"a través de l'impacte directe en l'assignació de recursos i la productivitat com a causa de la recrudescència de la incertesa i el dany a la inversió. Als mercats financers de les economies avançades, les condicions segueixen sent acomodaticies, amb diferencials comprimits, elevades valoracions en alguns mercats i escassa volatilitat, però aquesta situació podria canviar ràpidament"*.

Per a la zona euro, l'FMI estima que aquest any creixerà una desena més que l'any anterior (+2,3% en 2017), i que després es moderarà el ritme d'expansió en 2019 (+2,0%), la qual cosa representa una substancial revisió a l'alça respecte a les projeccions anteriors, de 0,5 p.p. i 0,3 p.p., respectivament. Aquesta correcció es basa en el creixement de la demanda domèstica, la política monetària acomodaticia i el dinamisme del sector exterior.

En les seves projeccions provisionals d'estiu, la Comissió Europea assenyala que després de cinc trimestres consecutius de fort creixement del PIB a la zona euro, la taxa d'expansió de l'activitat econòmica es va moderar en la primera meitat de 2018, reflectint principalment factors temporals. No obstant això, els elements estructurals de la recuperació a Europa es mantenen: una política monetària acomodaticia, baixos costos de finançament i un mercat de treball en bones condicions. Fora de la UE, el creixement es manté sòlid, però igual que l'FMI, detecta major heterogeneïtat entre països i més riscos negatius.

D'aquesta forma, el pronòstic de creixement del PIB per a la zona euro i la UE es va corregir dues desenes a la baixa, fins al 2,1% en 2018, i es manté en el 2,0% per 2019. La demanda domèstica continuarà sent el motor del creixement, sota l'impuls de les millors condicions al mercat de treball,

el creixement de l'ocupació i l'increment dels salaris. Més recentment, en les previsions del BCE s'estima també aquesta suau desacceleració, amb revisió a la baixa d'una desena, pel que fa a la seva anterior previsió per 2018 i 2019, situant la seva taxa en el 2,0% i 1,8%, respectivament.

El balanç de riscos és clarament a la baixa, principalment determinat per l'escalada de proteccionisme comercial, que s'afegiria als efectes negatius d'un enduriment de les condicions financeres mundials i de l'increment dels desequilibris globals a causa d'una política fiscal molt expansiva dels EUA.

PREVISIONS DE CREIXEMENT DEL PIB						
Taxa de variació anual	FMI			Comissió Europea		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Economia mundial	3,7	3,9	3,9	3,7	3,9	3,9
Zona euro	2,4	2,2	1,9	2,4	2,1	2,0
EUA	2,3	2,9	2,7	2,3	2,9	2,7
Japó	1,7	1,0	0,9	1,7	1,3	1,1
Alemanya	2,5	2,2	2,1	2,2	1,9	1,9
França	2,3	1,8	1,7	2,2	1,7	1,7
Itàlia	1,5	1,2	1,0	1,5	1,3	1,1
Espanya	3,1	2,8	2,2	3,1	2,8	2,4
Regne Unit	1,7	1,4	1,5	1,7	1,3	1,2
Xina	6,9	6,6	6,4	6,9	6,6	6,3
Índia	6,7	7,3	7,5	6,4	7,4	7,6
Brasil	1,0	1,8	2,5	1,0	2,4	2,6
Rússia	1,5	1,7	1,5	1,5	1,7	1,6

Font: FMI, Comissió Europea.

DEMANDA I ACTIVITAT

La Comissió Europea, en la seva publicació d'estiu, va estimar que el creixement de l'economia espanyola es mantindria en el 0,7% interanual en el segon trimestre de l'any. No obstant això, el dinamisme de l'increment del PIB d'Espanya s'ha fet curt.

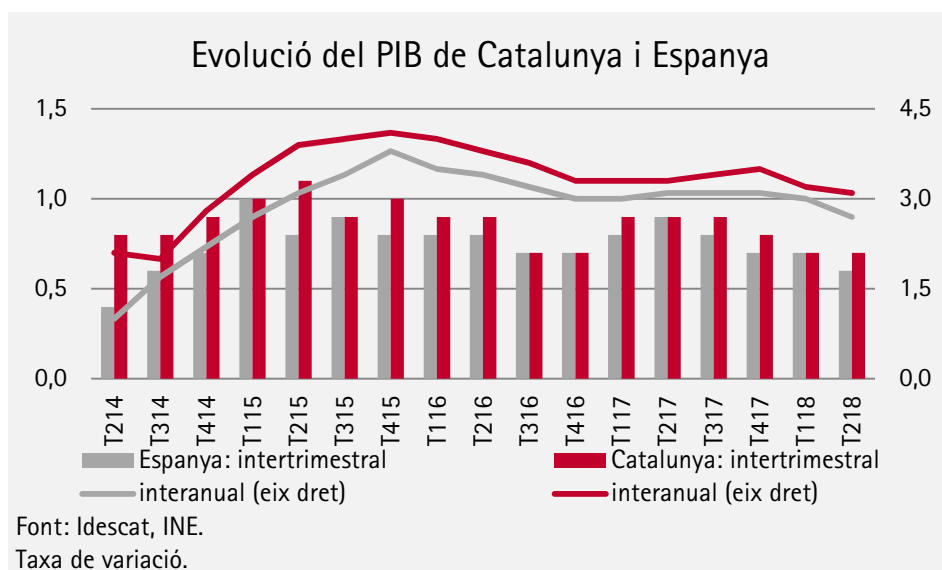
D'acord amb les dades d'avanç de Comptabilitat Nacional publicats a la fi de juliol, en el segon trimestre, el PIB espanyol va moderar una desena el seu creixement en créixer un 0,6% intertrimestral, per sobre de la mitjana europea (+0,4%). En relació a igual període de 2017, el nivell d'activitat econòmica va augmentar un 2,7%, tres desenes menys que el trimestre anterior.

Aquest creixement del PIB va ser resultat únicament de la contribució positiva de la demanda nacional (+2,9 punts), ja que la demanda exterior va presentar una aportació negativa (-0,2 punts). El component que ha impulsat la demanda domèstica ha estat la formació bruta de capital, amb un avanç 2,2 punts major que el trimestre anterior. La despesa en consum final, per la seva banda, va moderar el creixement a causa del menor augment del consum de les llars, mentre que el consum públic es va accelerar. Al seu torn, tant les exportacions com les importacions de béns i serveis van reduir, per quart trimestre consecutiu, el seu ritme d'expansió. En particular, tant la despesa de no residents a Espanya com el de residents en la resta del món van decreixer.

ESPANYA: PIB PER COMPONENTS I SECTORS					
Taxa de variació interanual	2017		2018		
	T III	T IV	T I	T II	
PIB	3,1	3,1	3,0	2,7	
Components:					
Consum final de les llars	2,4	2,5	2,8	2,2	
Consum final de les AAPP	1,4	2,4	1,9	2,1	
Formació bruta de capital fix	5,6	5,6	3,5	5,6	
Exportacions	5,6	4,4	3,2	1,2	
Importacions	5,9	5,2	2,8	2,1	
Demanda Nacional*	3,0	3,2	2,8	2,9	
Demanda Exterior*	0,1	-0,1	0,2	-0,2	
Oferta:					
Agricultura	4,2	2,0	3,3	5,6	
Indústria	3,9	4,6	2,8	3,0	
Construcció	4,9	5,4	6,0	6,6	
Serveis	2,5	2,5	2,5	2,1	

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

Cal destacar que, aquest trimestre, la indústria es va accelerar igual que la construcció, atès que el sector serveis manté la seva gradual moderació des del començament de 2017.

Per la seva banda, al setembre, l'Idescat va publicar el PIB del segon trimestre a Catalunya. El creixement intertrimestral del PIB de Catalunya va ser del 0,7%, igual que el trimestre anterior. En termes interanuals, el creixement de l'economia catalana es va moderar lleugerament fins al 3,1%, amb una desacceleració de la indústria, un repunt de la construcció i un sector serveis que creix per sota de la mitjana del conjunt de l'economia. Des de la perspectiva de la demanda, cal destacar el menor creixement del consum de les llars i de les exportacions, mantenint-se l'aportació positiva del sector exterior al creixement del PIB de Catalunya.

CATALUNYA: PIB PER COMPONENTS I SECTORS				
Taxa de variació interanual	2017		2018	
	T III	T IV	T I	T II
PIB	3,4	3,5	3,2	3,1
Components:				
Consum final de les llars	3,0	2,0	2,8	2,0
Consum final de les AAPP	2,8	3,3	3,3	3,2
Formació bruta de capital	6,2	3,9	2,9	4,8
Exportacions	6,0	5,8	5,0	2,4
Importacions	7,7	4,1	3,5	3,0
Demanda Nacional*	3,6	2,7	2,9	2,8
Demanda Exterior*	-0,2	0,8	0,3	0,3
Oferta:				
Agricultura	-4,9	-4,2	-2,5	-0,8
Indústria	5,2	6,4	4,9	4,0
Construcció	5,3	6,4	5,9	6,3
Serveis	2,8	2,6	2,6	2,6

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

A més, l'evolució dels indicadors de més curta freqüència reflecteix un *mix* de tendències, amb la moderació d'alguns indicadors, a saber: confiança del consumidor, índex comerç minorista o arribada de turistes.

Al maig, l'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va pujar un 7,0%, la qual cosa implica una acceleració respecte als mesos previs. La pujada de l'índex general de serveis a Catalunya va ser de 5,2% (+5,7% per al conjunt d'Espanya).

D'altra banda, l'entrada de comandes en la indústria va moderar el seu creixement, en pujar un 5,2% interanual. En sentit contrari, l'índex de xifra de negocis en la indústria va accelerar la seva expansió i va augmentar un 7,3% en termes anuals. A Catalunya, per la seva banda, la disminució de l'índex general d'entrada de comandes va ser de 0,6%, mentre que de la xifra de negocis es va incrementar un 4,9% (+2,4% i +4,3% per al conjunt d'Espanya, respectivament).

L'índex de producció industrial va augmentar un 0,5% juliol en el conjunt d'Espanya, aquest increment, tot i que és una desena superior al del mes de juny, representa una moderació respecte als primers mesos de l'any. A Catalunya, l'índex general va registrar un increment del 4,0% al juliol, superior a la mitjana d'Espanya, que va ser del 2,8%.

Quant a l'activitat turística, la despesa total dels turistes internacionals va pujar un 3,0% en els set primers mesos de l'any respecte a igual període de 2017, assolint els 50.691 milions d'euros a Espanya. Catalunya va representar el 23,3% del total de despesa, és a dir, 11.832 milions d'euros, amb un creixement del 7,1% en termes interanuals. Cal destacar, que al juliol la despesa mitjana per turista a Catalunya va ser superior a la mitjana, amb 1.213 euros enfront dels 1.177 del conjunt d'Espanya.

Per la seva banda, en els primers set mesos del 2018 van arribar a Espanya uns 47,1 milions de visitants, és a dir, tan sols un 0,3% més que en igual període de l'any anterior. Catalunya, principal destinació turística d'Espanya –amb més d'11,0 milions de visitants– va registrar un descens del 2,2%.

En relació al comerç, destaca la moderació de les vendes de comerç minorista (corregit d'efectes estacionals i de calendari i sense estacions de serveis), en caure un 0,4% interanual en el mes de juliol. A Catalunya, la sèrie original va presentar una contracció del 2,5%, molt superior a la del total d'Espanya (-0,6%).

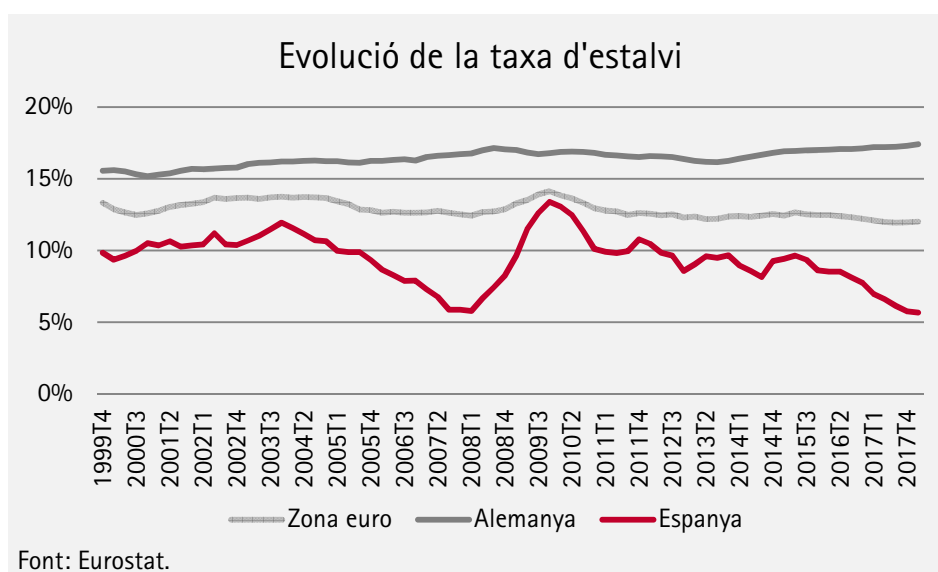
Finalment, l'indicador de confiança del consumidor del CIS va descendir des dels 106,1 punts al juliol, fins als 102,4 punts a l'agost. El descens de l'índex es va produir tant per una pitjor valoració de situació actual (des dels 101,7 fins als 99,3 punts) com de les expectatives (des dels 110,4 fins als 105,6 punts). És important destacar que, des de juny, l'indicador de confiança del consumidor s'ha mantingut per sobre dels 100 punts, llindar que divideix la percepció negativa (menor a 100) de l'optimista (major a 100).

INDICADORS D'ACTIVITAT		
Variació anual	Catalunya	Espanya
Producció industrial (jul-18)	0,7	-0,1
Xifra de negocis indústria (jun-18)	4,9	4,3
Entrada de comandes (jun-18)	-0,6	2,4
Comerç al detall (jul-18)	-2,1	-0,6
Venda grans superfícies (jul-18)	-8,0	-2,2
Matriculació turismes (jul-18)	7,9	16,4
Confiança empresarial (III 2018)*	0,3	0,5
Xifra negocis serveis (jun-18)	5,2	5,7
Turistes estrangers (jul-18)	-6,7	-4,9
Pernoctacions (jul-18)	-6,5	-2,2
Compravendes habitatge (jul-18)	4,4	16,2

Font: INE, Idescat. *Variació trimestral.

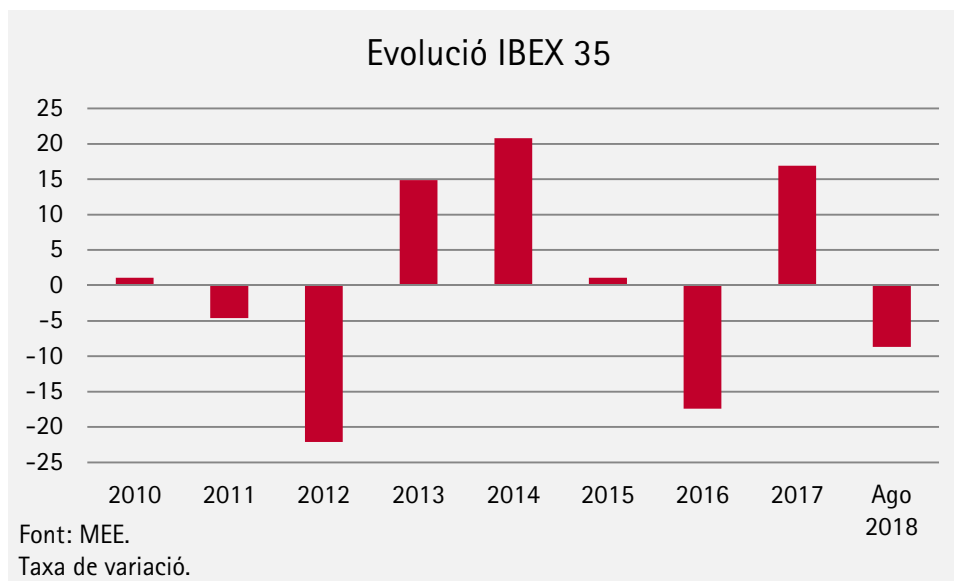
ESTALVI, RIQUESA I SALARIS: ELS SEUS EFECTES SOBRE EL CONSUM

El nivell d'estalvi de les famílies espanyoles va experimentar un fort creixement en l'època més intensa de la crisi, per efecte precaució, assolint el seu màxim del 13,4% a finalitats de 2009. Posteriorment, es va suavitzar reduint-se, i de forma més accentuada en el 2015. Així, l'estalvi de les llars a Espanya va registrar una forta caiguda des de la segona meitat de 2015, passant la taxa d'estalvi del 9,6% al 5,7%; una taxa que actualment és la meitat de la mitjana de la zona euro (12%) i que es troba en el mínim de la sèrie històrica. Per tant, difícilment aquesta pugui anar disminuint i empenyent la demanda interna.

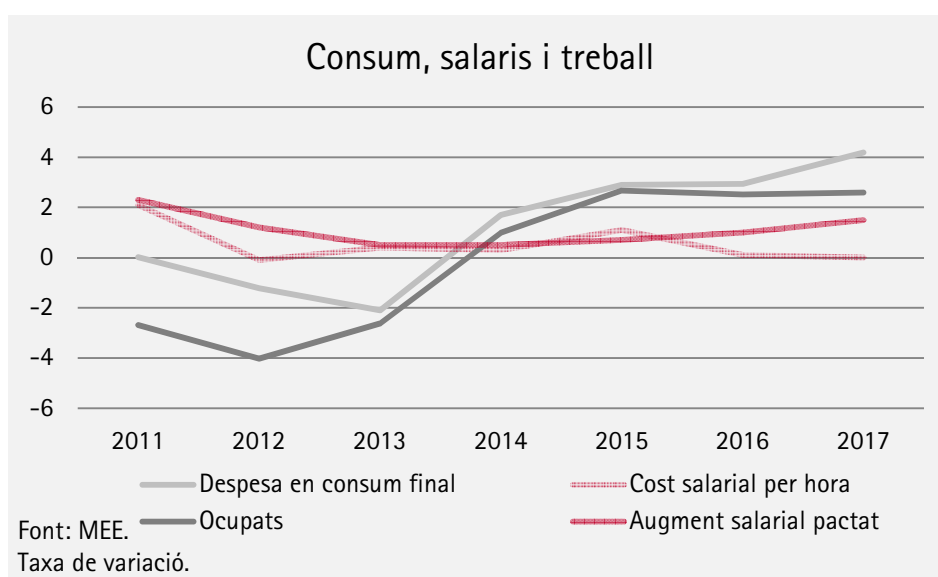

Gran part de l'impuls de la demanda interna, principal motor de la recuperació a Espanya i Europa, ve pel consum privat. En el cas d'Espanya, aquest consum s'ha sostingut per la forta generació d'ocupació i també, en part, per la reducció de la taxa d'estalvi de les famílies. No obstant això, és important destacar, que l'augment del consum privat, i per tant de la demanda interna a partir de l'estalvi, té poc recorregut, ja que la taxa d'estalvi a Espanya difícilment pugui continuar decreixent de forma significativa, atès que ja repunta lleugerament el crèdit de les famílies amb destinació diferent a l'habitatge.

També cal analitzar si es donen altres circumstàncies que puguin impulsar el consum, com podria ser l'augment de la riquesa. Així, aquesta reducció espectacular de l'estalvi familiar a Espanya, no s'acompanya d'un efecte riquesa, és a dir, per un increment del valor dels béns que pugui desviar-se, en part, a consum. Prou veure l'evolució de l'IBEX 35 per concloure que la borsa no ha presentat una millora substancial dels seus nivells, atès que el tipus d'interès estava en mínims podent una d'alternativa d'inversió rellevant per aquest motiu una part de l'estalvi s'hagi canalitzat a actius immobiliaris.

Finalment, com a factors que podrien generar un major consum, s'apunta a la millora salarial. En aquest sentit, cal destacar l'acord salarial entre CEOE, CEPYME, CCOO i UGT que pot donar un impuls al consum, encara que la variable més rellevant segueix sent la creació d'ocupació. Així, la correlació entre el consum privat i el salari és menor que la correlació entre el consum privat i l'ocupació. D'aquí, que per mantenir un ritme destacat del consum es degui enfocar a la generació d'ocupació.

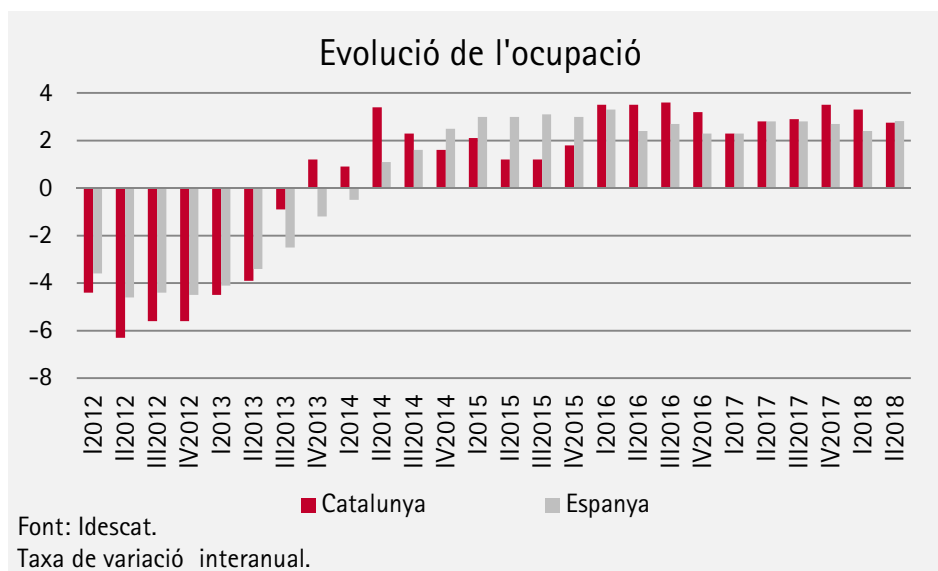

MERCAT DE TREBALL

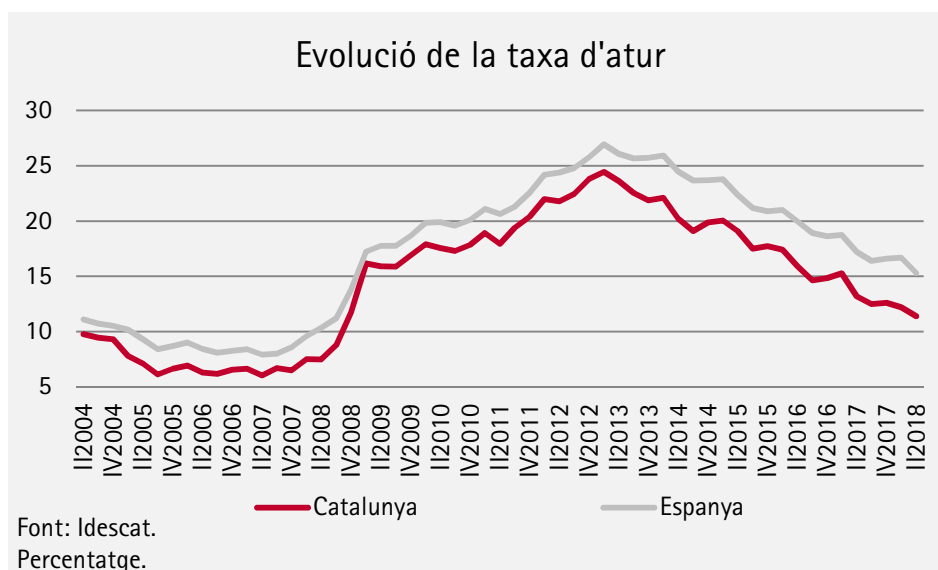
L'EPA del segon trimestre de l'any mostra un increment de l'ocupació de 469.900 persones a Espanya respecte al trimestre anterior. L'ocupació total en termes desestacionalitzats es va incrementar un 1,0% intertrimestral. A Catalunya, l'augment de l'ocupació va ser de 57.200 persones.

D'altra banda, en els últims 12 mesos l'augment de l'ocupació va ser del 2,8%, és a dir, 530.800 ocupats més a Espanya. A Catalunya, l'ocupació es va incrementar en 89.900 persones, amb una variació també del 2,8% respecte a igual trimestre de l'any anterior. D'aquesta forma, el total de persones ocupades totalitza 19.344.100 a Espanya i 3.360.400 a Catalunya.

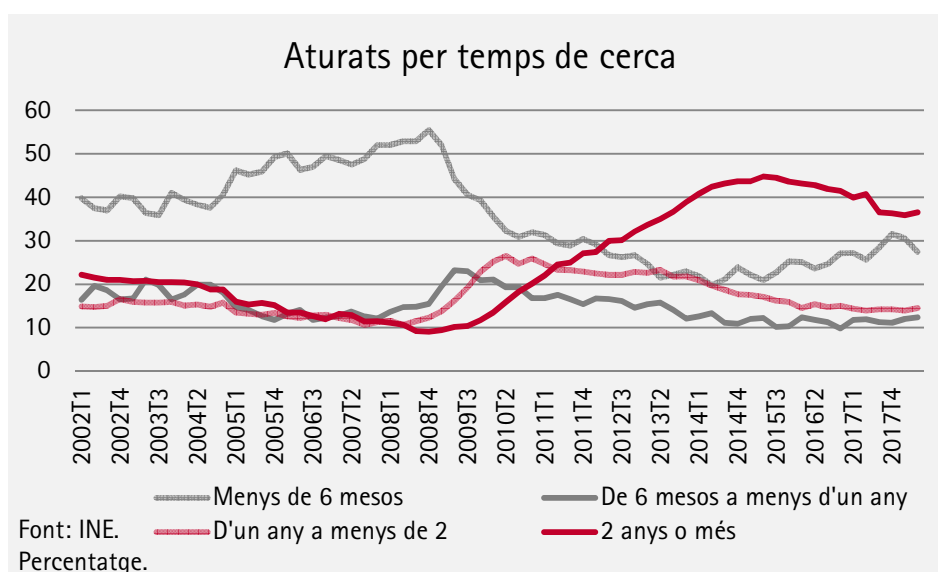
En el conjunt d'Espanya, la creació d'ocupació anual es va donar tant en el sector privat com en el públic. Al seu torn, el nombre d'assalariats va créixer en 567.000, dels quals 416.200 van ser indefinits.

La xifra de desocupats total se situa en 3.490.100 i 432.000, respectivament, la qual cosa implica un ritme de caiguda interanual del 13,2% a Catalunya i del 10,8% en el conjunt d'Espanya. Així, la taxa d'atur es va situar en l'11,4% i 15,3%, respectivament.

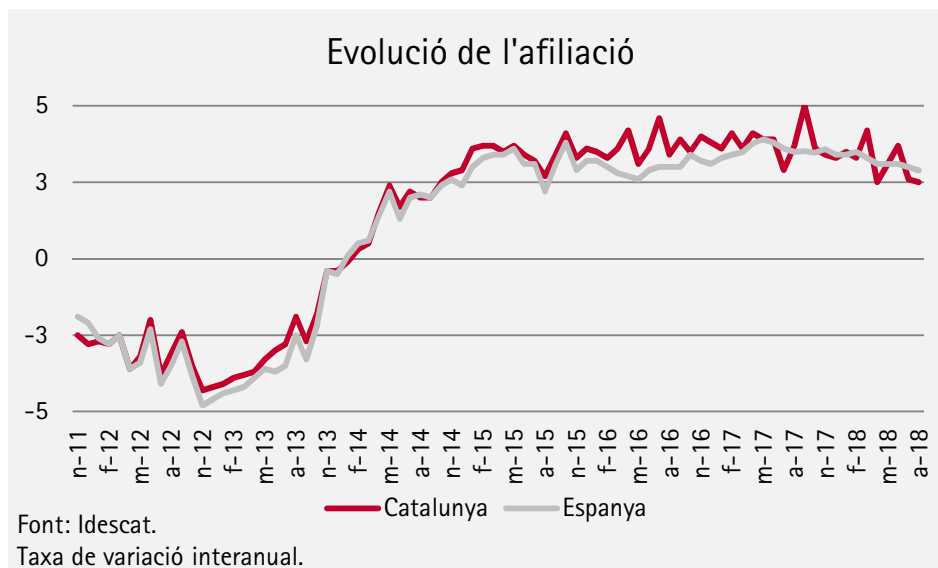

D'altra banda, l'afiliació total a Catalunya va augmentar un 2,5% interanual a l'agost, la qual cosa implica 80.983 afiliats més en els últims 12 mesos. A Espanya, la pujada va ser lleugerament superior, amb un increment de l'afiliació del 2,9%, és a dir, 529.970 afiliats més respecte a igual mes de l'any anterior. La xifra d'afiliació total actualment és de 3.375.401 i 18.839.814 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

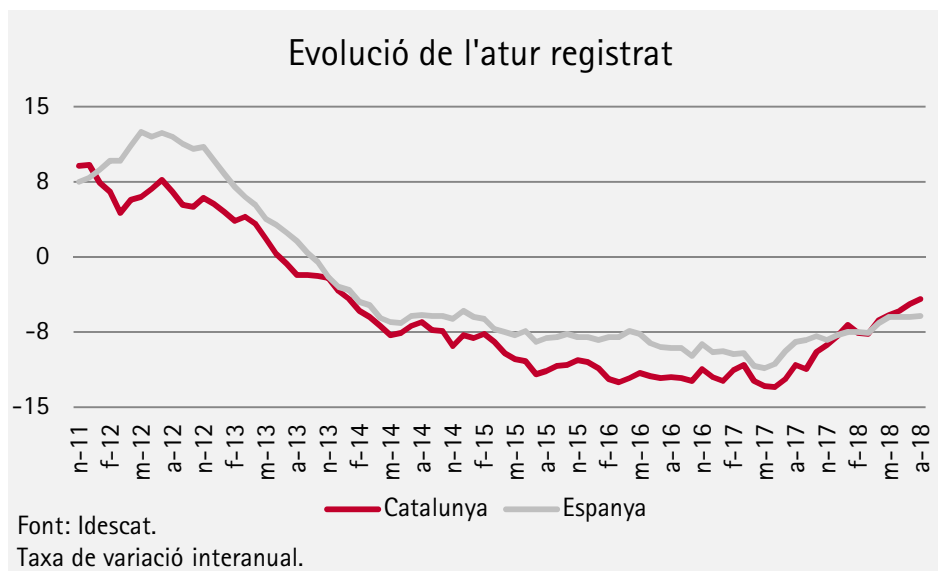

Mereix la pena apuntar que, des de 2012, la composició dels aturats per temps de cerca d'ocupació ha canviat per al conjunt d'Espanya (en el cas de Catalunya, les conclusions són similars). Abans, l'atur de més llarga durada representava un 10% del total d'aturats; ara el seu pes en el total és el 36,5%, atès que aquest valor s'ha anat reduint (el màxim va ser de 44,5%). Al seu torn, els aturats de més curta durada, van arribar a constituir el 55,5% del total, sent en el segon trimestre de 2018, el 27,5%. Per aquest motiu la millora econòmica generadora d'ocupació hagi d'acompanyar-se amb la

potenciació de les polítiques actives d'ocupació, especialment cap a aquelles persones que han romàs més temps en la desocupació.

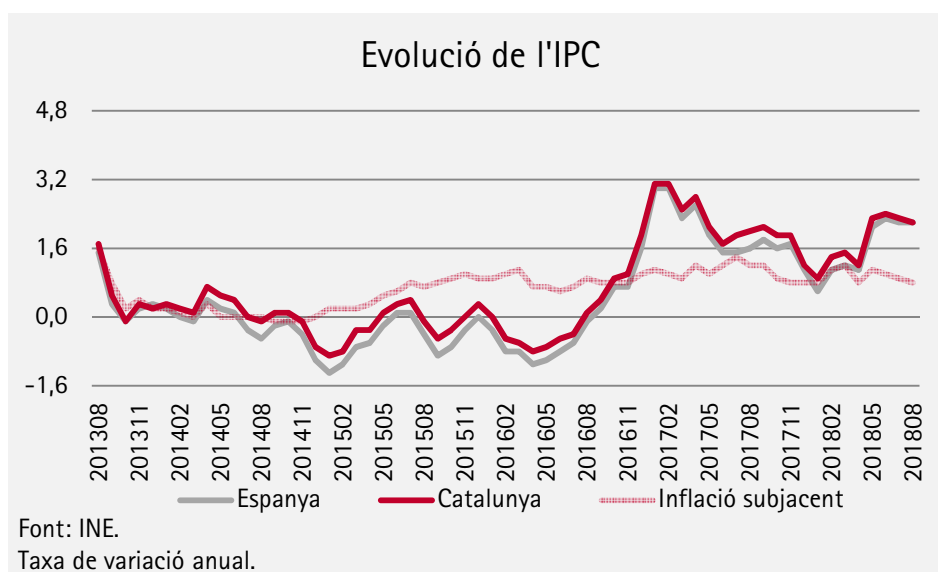
L'atur registrat es va contreure, amb una reducció de 4,2% anual a Catalunya en el mes d'agost, mentre que a Espanya la disminució va ser del 5,9%. El nombre d'aturats registrats a Catalunya va totalitzar 380.718 persones i a Espanya 3.182.068.

PREUS I FINANÇAMENT

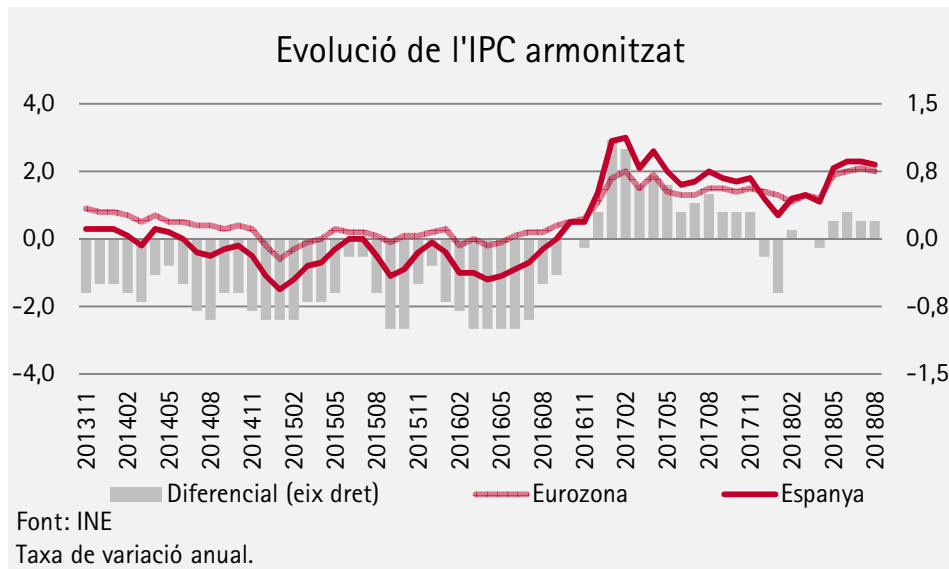
La inflació es manté en el mes d'agost en el 2,2%, a Espanya, mentre que a Catalunya descendeix una desena fins al mateix nivell que la mitjana espanyola.

Entre els grups que han tingut una major influència positiva en l'IPC (Espanya) destaquen: habitatge (els preus de l'electricitat van pujar, mentre que es van mantenir estables el mateix mes de 2017) i aliments i begudes no alcohòliques (els preus de les fruites cauen menys que a l'agost de l'any passat).

D'altra banda, la inflació subjacent –índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics– ha reduït el seu ritme de creixement una desena fins al 0,8%; 1,4 punts per sota de l'IPC general. Cal destacar que, en taxes interanuals, a més de l'augment del preu dels productes energètics (+11,1%) ja conegut, ha d'afegir-se l'augment de l'un altre component, els aliments no elaborats que van pujar un 4,6%; i dins d'aquests la fruita fresca (+17,3%) i les patates i els seus preparats (+10,9%).

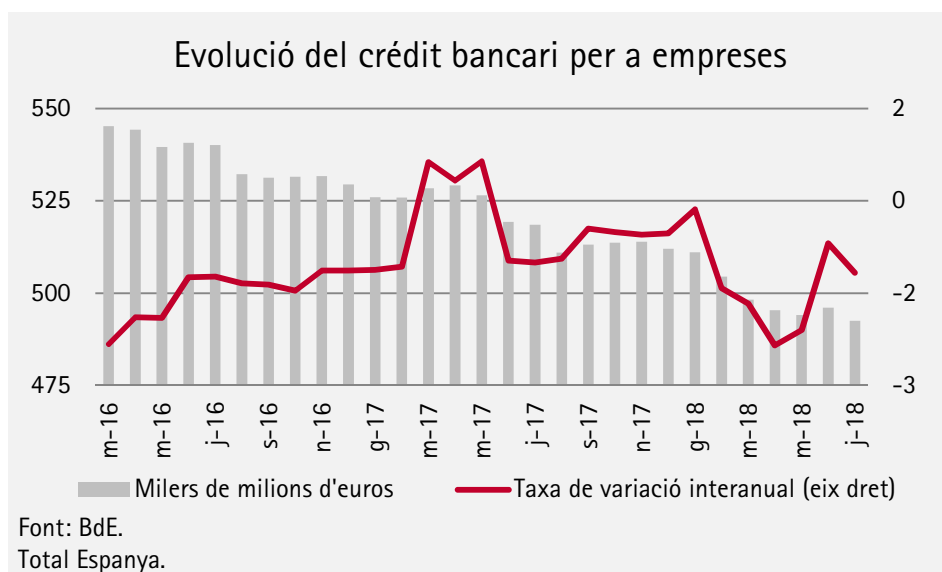
Per la seva banda, l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– també es va situar en el 2,2%, dues desenes per sobre de la inflació de la Unió Monetària.

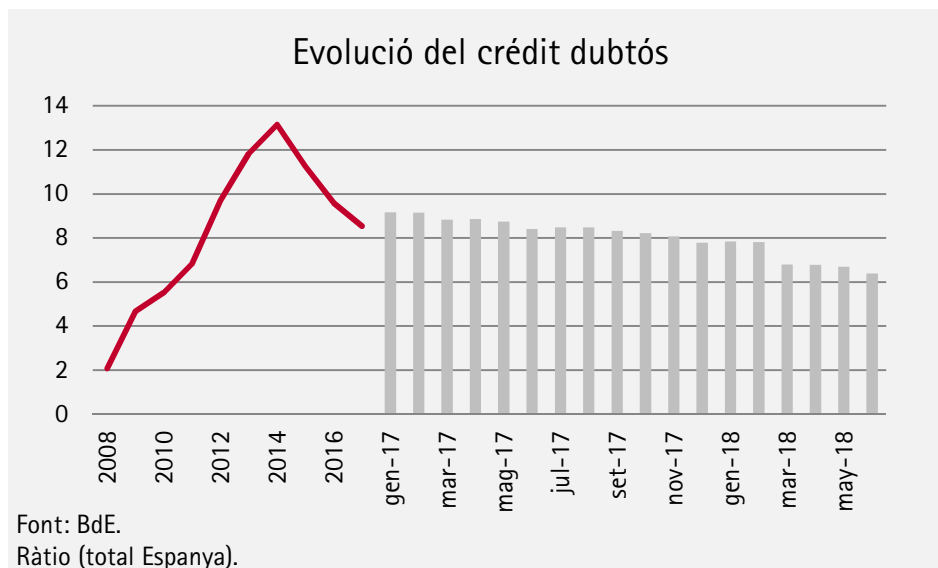
Pel que fa al finançament del sector privat de l'economia espanyola, la destinada a llars i ISFLSL va augmentar lleugerament per segon mes consecutiu (després de gairebé vuit anys en negatiu), un 0,2% al juliol i un 0,1% al juny. El crèdit a l'habitatge es va contreure un 1,8%, mentre que el d'altres destinacions va augmentar un 6,2%. És de destacar que el creixement d'altres crèdits a les famílies es manté en nivells entorn del 6% des de finalitats de 2017. D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, el finançament va baixar un 1,2%, registrant-se un major ritme de contracció que en el 2017.

20

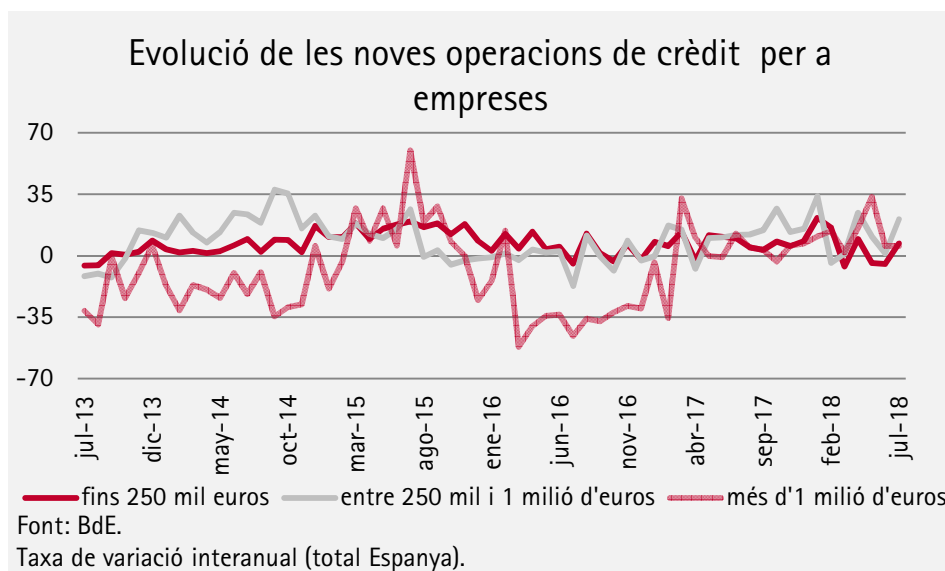
Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 2,93% al juliol. Per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser d'1,67%. Per a les llars i ISFLSL, els tipus d'interès dels préstecs van ser del 2,13% per a l'adquisició d'habitatge i del 8,58% per al consum, mentre que per a altres finalitats la taxa va ser de 4,28%.

D'altra banda, destacar que la taxa de crèdits dubtosos continua descendent; fins al 6,4% (78.611 milions d'euros) al juny, situant-se per sota el valor màxim que va ser del 13,2% en mitjana en 2014.

Així mateix les noves operacions de crèdit, al juliol, es van incrementar per a tots els trams. En el cas de les societats no financeres de menor grandària (aproximat a través dels crèdits de menys d'1 milió d'euros), els nous crèdits van pujar un 10% en termes interanuals. Per a les grans empreses (aproximat a través dels crèdits de més d'1 milió d'euros) es va observar un increment menor (+5,5%).

SECTOR PÚBLIC

En la primera meitat de l'any el dèficit consolidat (sense CCLL) va ser d'1,9% del PIB, la qual cosa implica una reducció del 17,0% respecte a igual període de 2017, quan el dèficit era de 2,3% del PIB. En aquest sentit, ha d'esmentar-se que els Pressupostos Generals de l'Estat es van aprovar al juny, i on es van aplicar mesures que augmentaran la despesa pel caràcter retroactiu, i en la qual destaca els increments de les pensions, per la qual cosa el dèficit pugui veure's alterat en el proper trimestre. En aquest context, ha d'assenyalar-se les dificultats per assolir l'objectiu del dèficit públic per al present exercici i especialment per al proper.

Aquesta millora es deu a l'increment en els ingressos (+6,6%) que ha compensat l'expansió de la despesa (+3,7%), excepte el pagament d'interessos que s'ha reduït un 1,9%. Concretament, el conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat fins al mes de juny de 22.612 milions d'euros, però descomptant els interessos (14.478 milions d'euros) s'observa un dèficit primari de 8.134 milions d'euros (-0,7% del PIB).

CAPACITAT (+) O NECESSITAT (-) DE FINANÇAMENT					
	Milions d'euros			% del PIB	
	2017	2018	%	2017	2018
Acumulat a finals de juny					
Recursos Financers	190.232	202.841	6,6	16,31	16,72
Usos Financers	217.483	225.453	3,7	18,65	18,58
Necessitat (-) o Capacitat(+) de Finançament	-27.251	-22.612	-17,0	-2,34	-1,86
PIB utilitzat	1.166.319	1.213.229			

Font: MINHAFP.

Tenint en compte el sector de l'Administració, la caiguda del dèficit consolidat obeeix a la millora de tots els saldos: el de l'Administració Regional (reducció del dèficit del 22,8%), el de l'Administració Regional (caiguda del 15,7%) i al dels Fons de la Seguretat Social (contracció del 6,5%).

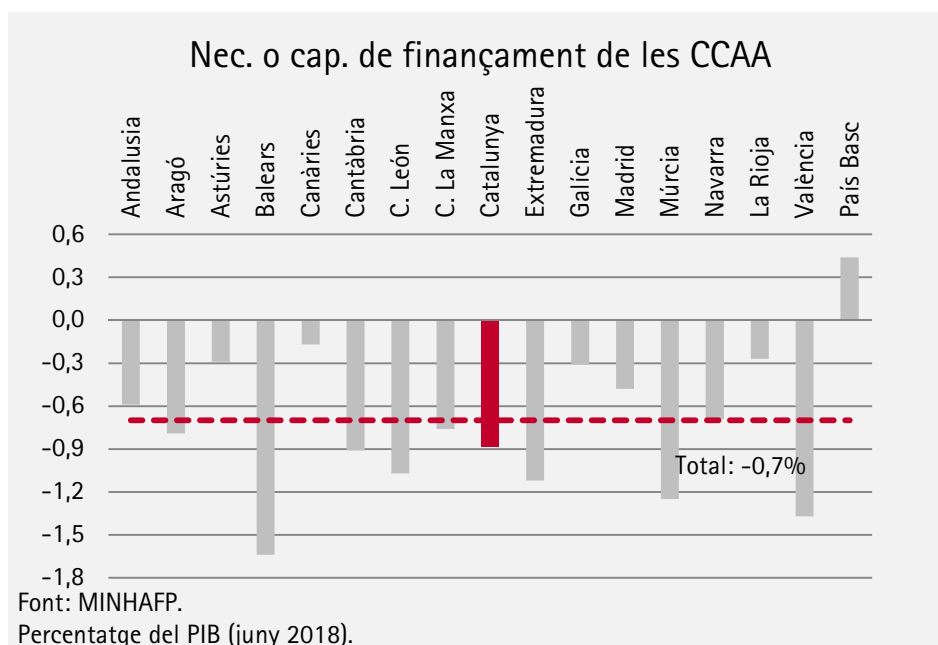
CAPACITAT (+) O NECESSITAT (-) DE FINANÇAMENT					
Acumulat a finals de juny	Milions d'euros			% del PIB	
	2017	2018	%	2017	2018
Administració Central	-12.809	-9.888	-22,8	-1,10	-0,82
Estat	-12.654	-8.905	-29,6	-1,08	-0,73
Organismes de l'Administració Central	-155	-983	534,2	-0,01	-0,08
Administració Regional	-8.463	-7.133	-15,7	-0,73	-0,59
Fons de la Seguretat Social	-5.979	-5.591	-6,5	-0,51	-0,46
Sistema de Seguretat Social	-7.544	-7.426	-1,6	-0,65	-0,61
SPEE	1.418	1.707	20,4	0,12	0,14
FOGASA	147	128	-12,9	0,01	0,01
Consolidat	27.251	-22.612	-17,0	-2,34	-1,86
Ajuda financera	-307	86		-0,03	0,01
Consolidat sense ajuda financera	26.944	-22.698	-15,8	-2,31	-1,87
PIB utilitzat	1.166.319	1.213.229			

Font: MINHAFP.

Catalunya va presentar una necessitat de finançament equivalent al 0,9% del PIB (-2.044 milions d'euros), enfront del dèficit de 0,8% d'igual període de l'any anterior (-1.791 milions d'euros). El dèficit s'explica per un menor increment dels recursos (+2,1%) que de les ocupacions (+3,5%).

OPERACIONS NO FINANCERES DE CATALUNYA					
	Milions d'euros			% del PIB	
	2017	2018	%	2017	2018
Acumulat a finals de juny					
Recursos no financers	12.929	13.196	2,1	5,78	5,67
Impostos	5.539	5.776	4,3	2,48	2,48
Impostos sobre la producció i les importacions	1.240	1.333	7,5	0,55	0,57
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	4.080	4.215	3,3	1,82	1,81
Impostos sobre el capital	219	228	4,1	0,10	0,10
Cotitzacions socials	12	9	-25,0	0,01	0,00
Transferències entre AAPP	5.649	5.796	2,6	2,53	2,49
Resta de recursos	1.729	1.615	-6,6	0,77	0,69
Despeses no financeres	14.720	15.240	3,5	6,58	6,55
Consums intermedis	2.540	2.530	-0,4	1,14	1,09
Remuneració d'assalariats	5.850	5.978	2,2	2,62	2,57
Interessos	586	590	0,7	0,26	0,25
Subvencionis	202	138	-31,7	0,09	0,06
Prestacions socials diferents de les tr. en espècie	283	313	10,6	0,13	0,13
Transferències socials en espècie	2.756	2.859	3,7	1,23	1,23
Formació bruta de capital fix	1.029	983	-4,5	0,46	0,42
Transferències entre AAPP	1.115	1.475	32,3	0,50	0,63
Resta de despeses	359	374	4,2	0,16	0,16
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-1.791	-2.044	14,1	-0,80	-0,88
PIB utilitzat	223.649	232.644			

Font: MINHAFP.

Quant a les dades disponibles per a l'activitat de l'Estat del mes de juliol, es constata un dèficit d'1,5% del PIB, enfront de l'1,8% d'igual període de 2017. El dèficit, que va ascendir a 18.080 milions d'euros, es va reduir un 13,2%, i va ser resultat d'un creixement dels ingressos de 9,0%, major a l'increment de la despesa de 5,2%.

RECURSOS NO FINANCERS DE L'ESTAT			
Acumulat a fi de juliol. Milions d'euros.	2016	2017	% Variació
Impostos i Cotitzacions Socials	90.839	97.959	7,8
Impostos sobre la Producció i les Importacions	55.945	59.037	5,5
IVA	41.328	44.552	7,8
Altres	14.617	14.485	-0,9
Impostos Corrents sobre la Renda, el Patrimoni, etc.	30.440	34.554	13,5
Imposats sobre el Capital	78	89	14,1
Cotitzacions Socials	4.376	4.279	-2,2
Rendes de la Propietat	3.157	3.735	18,3
Dividends i Altres Rendes	1.487	2.074	39,5
Interessos	1.670	1.661	-0,5
Producció de Mercat i Pagaments per una altra Producció no de Mercat	674	693	2,8
Altres Recursos No Financers	5.759	7.057	22,5
Transferències entre AAPP	5.822	7.533	29,4
Altres Ingressos	-63	-476	655,6
Total Recursos No Financers	100.429	109.444	9,0

Font: MINHAFP.

25

DESPESES NO FINANCERS DE L'ESTAT			
Acumulat a fi de juliol. Milions d'euros.	2016	2017	% Variació
Consums Intermedis	2.684	2.745	2,3
Remuneració d'Assalariats	10.160	10.178	0,2
Interessos	15.576	15.462	-0,7
Prestacions Socials Diferents de les Transferències Socials en Espècie	9.375	9.799	4,5
Transferències Socials en Espècie de Productors de Mercat	152	186	22,4
Transferències Corrents entre AAPP	70.202	73.301	4,4
Cooperació Internacional Corrent	631	596	-5,5
Altres Transferències Corrents	912	818	-10,3
Recursos Propis de l'UE: IVA i RNB	5.248	5.917	12,7
Resto Despeses Corrents	2.362	2.785	17,9
Formació Bruta de Capital	2.513	4.530	80,3
Transferències de Capital entre AAPP	1.082	869	-19,7
Ajuda a la Inversió i altres Transferències de Capital	381	344	-9,7
Resta Despeses Capital	-27	-6	-77,8
Total Despeses No Financers	121.251	127.524	5,2

Font: MINHAFP.

Sobre la recaptació, mereix la pena esmentar, que el nivell de creixement dels impostos és potent, i que en aquest sentit, nous increments tributaris no semblen procedents mentre que l'economia espanyola està assolint una fase més madura del cicle econòmic, amb una moderació del creixement després dels anys de fort creixement per la recuperació econòmica.

EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE L'ESTAT (AMB CCAA I CCLL)							
Acumulat	Total ID	IRPF	IS	Total II	IVA	Especials	Total impostos
2014	1,6	3,9	-6,4	6,1	8,1	0,2	3,6
2015	2,3	-0,4	10,5	5,8	7,4	0,2	3,9
2016	1,1	0,1	5,0	4,1	4,2	3,8	2,5
2017	6,6	6,4	6,8	1,6	1,3	2,2	4,3
Jul 2018	7,2	8,2	-14,1	2,2	3,0	-0,6	4,5

Font: MINHAP. *Sense el sistema SII, IVA: 5,3% y Total: 4,8%.

REFORMES ESTRUCTURALS: LES PENSIONS

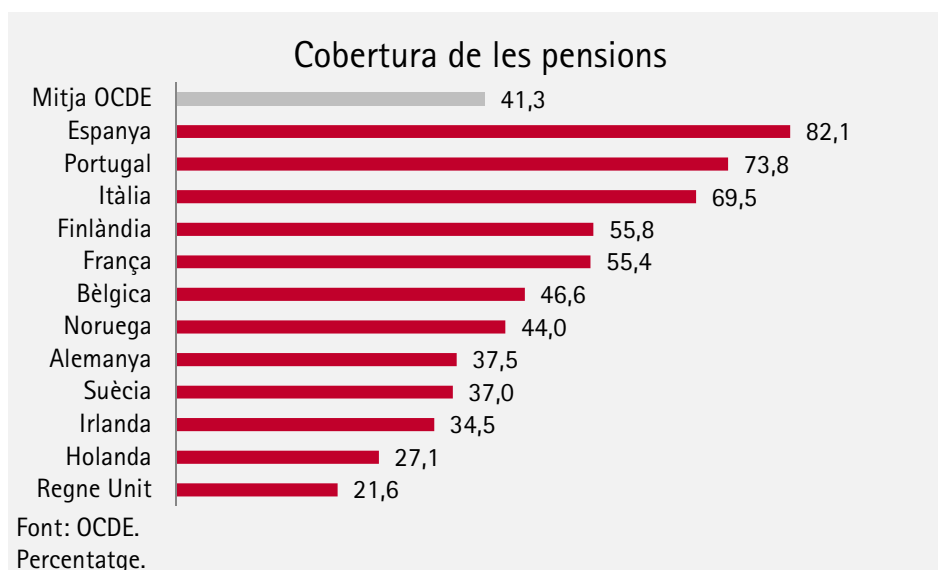
En un informe habitual de la Comissió Europea (cada tres anys) es reconeix l'esforç de les economies europees per garantir un sistema de pensions adequat, atès que fa una crida a prendre més mesures que reforcin la sostenibilitat del sistema.

Així, la Comissió proposa que, per assegurar un sistema de pensions adequat, es promogui, entre altres, una major durada de la vida laboral en línia amb la major esperança de vida, mitjançant mesures com: la formació al llarg de la vida laboral; la promoció d'ambients de treball segurs i saludables; l'ajust de les edats de pensió; la compensació a la jubilació més tardana; la promoció de sistemes de treball flexibles (combinar jubilació amb treball), la promoció de la conciliació laboral amb la vida personal i una major equitat en la distribució de la cura d'altres persones i la consideració d'aquest temps en els esquemes de pensió, així com la promoció de sistemes de pensió complementaris.

En diversos aspectes la societat espanyola no és aliena a aquesta realitat.

El sistema públic de pensions espanyol té dos cossos diferents, la Seguretat Social (93% del total de passius), que es regeix per un sistema de repartiment finançat per treballadors i ocupadors, en el qual les cotitzacions de les persones en actiu es destinen a finançar les pensions existents en aquest moment, i les Classes Passives (7% del total de passius) els fons dels quals provenen del pressupost de l'Estat en afectar a empleats públics, atès que aquest sistema està anomenat a extingir-se (ja que no hi ha nous ingressos al mateix des de l'1 de gener de 2011 derivat del RDL13/2010).

En el cas d'Espanya, el sistema de pensions ha jugat un paper molt important en la política de cohesió social i en el manteniment de la qualitat de vida de les persones de major edat. Cal destacar que la taxa de reemplaçament -percentatge d'ingressos en la jubilació respecte als ingressos previs- de les pensions espanyoles és de les més elevades. Així, els pensionistes cobren un 82% dels seus ingressos previs mentre que, per exemple, aquest percentatge per a la mitjana dels països de l'OCDE es troba en el 41%, per aquest motiu els fons de pensions tinguin un caràcter complementari.

En l'última dècada (2007–2017) la pensió mitjana es va incrementar un 36% a Espanya, arribant als 925 euros. D'aquí, que expliqui en part, el constant augment de la despesa en pensions i, per tant, la reducció del Fons de Reserva de la Seguretat Social a més de la reducció de la recaptació per les cotitzacions socials en context de forta crisi en la primera part del període.

Les dones a Espanya es troben en una pitjor situació en relació als homes a causa de les diferències d'ingressos al llarg de la vida laboral, que actualment s'ha corregit parcialment mitjançant el reconeixement d'un complement en les pensions per maternitat. Una altra qüestió també rellevant ha estat abordar la millora de les pensions dels autònoms (que trien la base de contribució), amb una forta propensió a escollir la mínima.

També ha de destacar-se les reformes de 2013, en què es va aprovar el RDL5/2013 amb mesures per afavorir la continuïtat de la vida laboral dels treballadors de major edat i promoure l'envelliment

actiu i la Llei23/2013 reguladora del factor de sostenibilitat i de l'índex de revaloració del sistema de pensions. Dos elements resulten essencials per garantir la viabilitat del sistema de pensions a llarg termini, mentre que ha augmentat l'esperança de vida mitjançant l'augment gradual de l'edat de jubilació als 67 anys i la fixació de l'índex de revaloració del sistema de pensions i el factor de sostenibilitat.

En el present any ha incrementat les pensions un 1,6% i s'ha retardat l'aplicació del factor de sostenibilitat fins al 2023 (previst per 2019). S'estima que el cost acumulat d'aquestes mesures és rellevant, situant-se en l'ordre de 40.000 milions d'euros.

PROJECCIONS 2016-2070 DE LA DESPESA ASSOCIADA A L'ENVELLIMENT								
% del PIB	Increment 2016-2070	2016	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Despesa total	-0,2	24,0	24,1	24,6	26,5	27,1	24,9	23,8
Despesa en pensions	-1,5	12,2	12,3	12,6	13,9	13,9	11,4	10,7
Pensions de jubilació i jubilació anticipada	-0,7	8,7	9,0	9,4	10,8	10,9	8,6	8,0
Pensions d'incapacitat	-0,2	1,2	1,1	1,1	1,1	0,8	0,8	1,0
Altres (viduïtat i a favor de familiars)	-0,5	2,3	2,2	2,0	2,1	2,1	1,9	1,8
Despesa en sanitat	0,5	5,9	6,0	6,4	6,7	6,8	6,7	6,4
Gasto en cures de llarga durada	1,3	0,9	1,0	1,2	1,5	1,9	2,2	2,2
Gasto en educació	0,3	3,7	3,7	3,5	3,7	4,1	4,1	3,9
Gasto en desocupació	-0,9	1,3	1,1	0,9	0,7	0,5	0,5	0,5

Font: Actualització Programa d'Estabilitat 2018-2021 i Pla Pressupostari 2018.

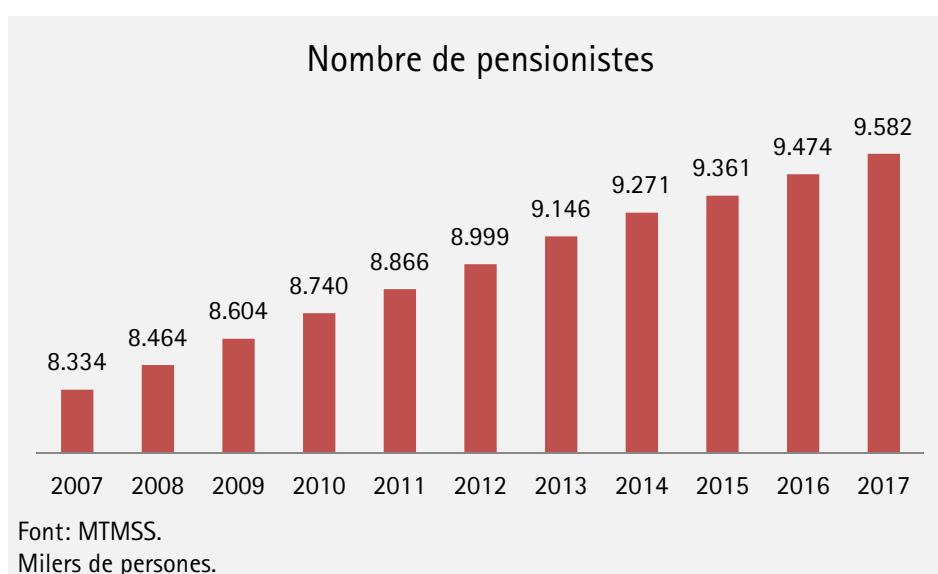
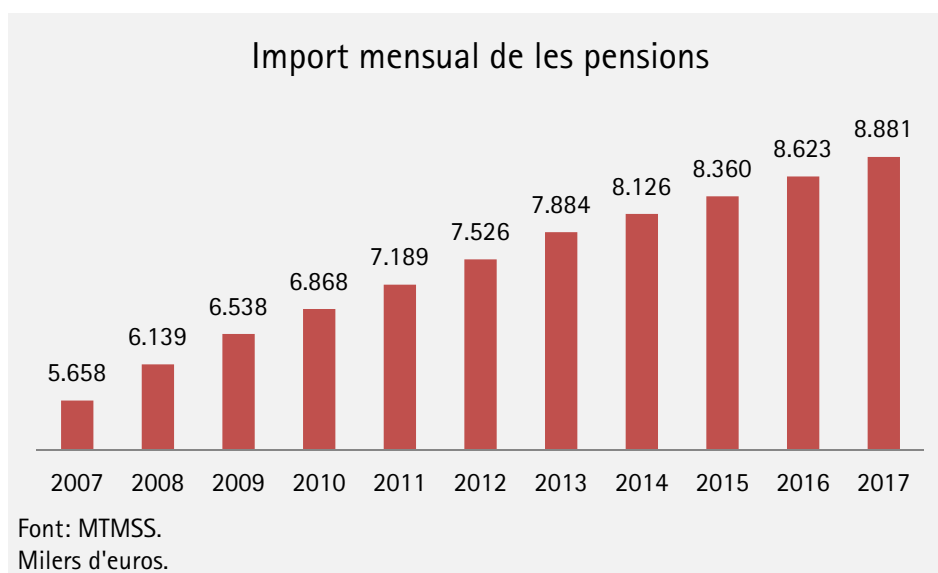
De forma periòdica es realitza una estimació de la despesa pública a llarg termini derivat de l'envelliment de la població. La principal partida de despesa pública associada a l'envelliment és la despesa en pensions, la ràtio de les quals sobre el PIB ve determinada en gran manera per l'evolució de la taxa de dependència.

A mitjà i llarg termini, el major risc se centra en el fet que algunes de les mesures anunciades consoliden una despesa major. Això és particularment rellevant en el cas de les pujades de les pensions. Encara que en 2018 i 2019 el cost de la pujada de les pensions s'arribés a compensar amb ingressos impositius addicionals i estalvis en altres desemborsaments, la major despesa que suposa la pujada de les pensions implica una càrrega addicional per a la sostenibilitat del sistema. Aquest factor resulta rellevant fins al 2050, que la despesa de les pensions aconsegueixi, en l'escenari basi, el seu màxim en percentatge del PIB, per disminuir per factors demogràfics. Aquest escenari deu contemplar-se davant una realitat substancialment diferent de la de l'inici de la crisi, ja que el deute públic representava el 35,5% del PIB, per aquest motiu s'hagi esgotat una part substancial del marge o matalàs, que va més enllà del fons de reserva de la Seguretat Social i de la minva del mateix.

Així, segons el BCE, és necessari dur a terme noves reformes per detenir l'increment del cost associat a la despesa pública per l'envelliment de la població, principalment en les economies amb elevats nivells de deute públic.

Amb independència de la crisi patida, les característiques demogràfiques de la població espanyola meriten una reformulació del sistema de pensions: baixa taxa de natalitat, millora de l'esperança de vida i major taxa de dependència en un sistema basat en el sistema de repartiment.

La taxa de cobertura és de l'1,82 a Espanya (es considera com a nivell òptim una relació de 2,5 cotitzadors per cada pensionista). Segons les projeccions de l'INE, en el 2066 la població a Espanya serà de 41,1 milions de persones, enfront dels 46,4 actuals (2016), arribant a ser el segon país més envellit del món només per darrere de Japó, amb un 34,6% de la població amb més de 65 anys. Això comporta un important increment de les despeses sanitàries i de dependència. A més, la població major de 80 anys també serà major (del 6,1% en 2016 al 12,8% en 2070 segons Eurostat) pel que la sobrevisvència a l'edat de jubilació passarà d'uns 10 a 25 anys, agregant una forta pressió al sistema de pensions actual.

Segons l'AIRef el dèficit entre els ingressos i despeses en relació a les pensions serà major que el previst pel Govern, mentre que aquest organisme estima que els ingressos seran d'uns 123.000 milions d'euros a l'any fins a 2022, a diferència dels aproximadament 131.000 milions d'euros previstos pel Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. Per la part de la despesa, s'estima que arribi als 147.000 milions aproximadament, la qual cosa implicaria una necessitat de finançament del sistema públic de pensions de gairebé 90.000 milions d'euros fins a 2022. D'acord amb aquestes estimacions de l'AIReF, i aplicant l'IRP, l'increment de les pensions en els propers 5 anys seria de l'ordre d'un 1,3%.

Més enllà de fixar-se en un o dos exercicis, el conjunt del sistema polític ha de reforçar els mecanismes que dotin de major viabilitat a llarg termini del sistema de pensions, sense que càpiguen enfocaments curtplacistes o pendents de conjuntures electorals, ja que, com es va explicitar que la capacitat d'actuació sobre les variables demogràfiques són limitades a curt termini; el nivell d'endeutament públic elevat; i resulta rellevant ajustar el sistema (a l'alça o a la baixa) però sense perdre aquesta visió a llarg termini, que eviti desplaçar i fins i tot agreujar la qüestió a mitjà termini.

A Espanya, és necessari abordar, amb mesures eficients, el problema de la sostenibilitat del sistema de pensions públic de repartiment, amb la finalitat de mantenir l'Estat del benestar. Entre les opcions per a la reforma del sistema de pensions, cal esmentar, la implementació d'un sistema mixt de capitalització i repartiment, és a dir, que permeti complementar l'actual sistema de repartiment intergeneracional amb un de capitalització, així com l'ajust automàtic del sistema per preservar la seva sostenibilitat a llarg termini. L'adopció de mesures que impliquin canvis discrecionals d'una certa dimensió, per bé del sistema, hauran d'adoptar-se amb majories ampliades. Les pensions constitueixen un eix bàsic de l'Estat de Benestar, conjuntament amb l'Educació i la Salut, i deu preservar-se en un context d'una economia social de mercat, dins d'un equilibri de beneficis i càrregues entre generacions, i en els quals ha de resultar més insensible als períodes electorals, amb una perspectiva de llarg termini, de canvi, sí, però amb suport de majoria parlamentària reforçada, i on la transparència de les mesures ha de donar opcions per actuar als agents econòmics (veure, per exemple, l'apartat referit a l'estalvi, en aquest mateix informe).

SECTOR EXTERIOR

En el primer semestre, la balança per compte corrent de l'economia espanyola va registrar un saldo positiu de 100 milions d'euros, enfront de la capacitat de finançament de 5.800 milions d'euros d'igual període de 2017, deterioració que es deu al menor superàvit del compte de béns i serveis, principalment.

BALANÇA DE PAGAMENTS						
Milers de milions d'euros	S12017			S12018		
	Ingressos	Pagaments	Saldos	Ingressos	Pagaments	Saldos
Compte corrent:	230,2	224,4	5,8	236,6	236,5	0,1
Balança comercial i de serveis	197,4	183,1	14,3	202,2	192,7	9,5
Turisme i viatges	25,4	7,9	17,5	26,6	8,6	18,0
Rendes	32,8	41,4	-8,6	34,4	43,8	-9,4
Compte de capital:	1,2	0,2	1,0	1,5	0,5	1,1
Comptes corrent i de capital:	231,4	224,6	6,7	238,1	237,0	1,1
Compte financer:	-	-	2,6	-	-	8,4
Exclòs Banc d'Espanya	-	-	40,1	-	-	26,1
Inversions directes	17,3	13,6	3,7	18,5	33,2	-14,7
Errors i omissions:	-	-	-4,1	-	-	7,2

Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions de béns en la primera meitat de l'any van ascendir a 144.916,4 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un augment de 2,9% respecte a igual període de l'any anterior. D'altra banda, les importacions van créixer un 5,0%, assolint els 159.501,7 milions d'euros. D'aquesta forma, la taxa de cobertura va ser de 90,9%.

El saldo comercial deficitari va ser de 14.585,3 milions d'euros, un 31,5% superior al del primer semestre de 2017. El dèficit energètic va pujar un 7,8%, mentre que el saldo no energètic, va presentar un balanç negatiu de 2.348,4 milions d'euros, en oposició al superàvit de 262,2 milions d'euros del primer semestre de l'any anterior.

En comparació d'altres països, les exportacions de totes les principals economies europees van créixer, a major ritme que les espanyoles, no així de les catalanes que creixen igual que la mitjana de la zona euro. És important a més destacar que el ritme de creixement de les vendes a l'exterior en el que va de l'any és sensiblement menor que la mitjana de 2017 (+8,9%).

COMPARATIVA INTERNACIONAL		
S12018	Exportacions	Importacions
Catalunya	2,9	6,3
Espanya	2,9	5,0
Alemanya	4,0	4,8
França	3,1	2,0
Itàlia	3,7	4,1
Zona euro	4,2	4,6
Regne Unit	4,5	0,7
UE-28	4,1	4,3
EUA	9,6	8,8
Xina	11,9	19,5
Japó	6,2	7,5

Font: MEIC.

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes també van pujar un 2,9%. En termes de contribució, les exportacions catalanes van representar 0,8 punts percentuals del creixement total de les exportacions espanyoles.

Per la seva banda, les importacions van pujar a un ritme, un 6,3%, assolint els 45.427,8 milions d'euros. Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 8.769,3 milions d'euros i la taxa de cobertura es va situar en el 80,7%.

EXPORTACIONS PER SECTOR				
S12018	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Aliments	16,4	-0,7	12,4	-4,7
Productes energètics	7,1	10,8	4,2	-7,7
Matèries primeres	2,8	10,8	1,7	4,7
Semimanuf. no químiques	10,4	7,1	6,9	6,3
Productes químics	14,2	3,6	26,2	2,9
Béns d'equip	19,5	0,4	17,3	1,2
Sector automòbil	17,1	2,2	17,6	15,0
Béns de consum durador	1,5	1,3	1,4	0,8
Manufactures de consum	9,7	2,8	11,7	0,1
Altres mercaderies	1,3	4,9	0,6	2,5
Total	100	2,9	100	2,9

Font: MEIC.

EXPORTACIONS PER DESTINACIÓ				
S12018	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Europa	72,4	2,9	73,0	2,7
Unió Europea	66,5	2,8	65,6	2,6
Zona Euro	52,2	3,0	52,8	1,8
França	15,3	1,9	16,0	2,2
Alemanya	11,2	2,9	11,2	1,6
Itàlia	8,1	0,7	8,7	-2,9
Resto UE	14,3	1,9	12,8	6,2
Regne Unit	6,8	-3,0	5,9	3,4
Resto Europa	5,9	5,0	7,4	3,8
Amèrica del Nord	5,0	0,9	3,8	-7,9
EUA	4,4	2,4	3,4	-5,8
Amèrica Llatina	5,2	2,8	5,8	8,2
Brasil	0,8	0,3	0,7	8,0
Àsia	8,8	-1,5	9,3	-6,8
Xina	2,1	-0,8	2,0	-4,0
Japó	0,9	1,2	1,1	-2,6
Orient Mitjà	2,9	0,3	2,9	-13,6
Àfrica	6,4	4,2	6,4	12,7
Marroc	3,0	7,0	2,1	11,6
Oceania	0,7	13,9	0,5	12,7
Total	100	2,9	100	2,9

Font: MEIC.

